

487 SE I

LEPITUSSEADUS

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala

- (1) Käesoleva seadusega reguleeritakse lepitusmenetlust tsiviilasjades, sealhulgas käesolevas seaduses ettenähtud korras läbiviidud lepitusmenetluse õiguslikke tagajärgi.
- (2) Lepitusmenetlus käesoleva seaduse tähenduses on poolte vabatahtlikkusel põhinev tegevus, mille käigus käesolevas seaduse §-s 2 sätestatud erapooletu isik (edaspidi *lepitaja*) toetab lepitusosaliste suhtlust eesmärgiga aidata neil leida vaidlusküsimusele lahendus. Lepitaja võib lepituse asjaolude ja lepitusmenetluse kulgemise põhjal esitada pooltele omapoolse lahenduseettepaneku.
- (3) Lepitusmenetlusega tsiviilasjas on tegu juhul, kui vaidlus tuleneb eraõigussuhtest ning on lahendatav maakohtus.
- (4) Seaduses sätestatud juhul on lepitusmenetlus kohustuslik kohtueelne menetlus.

§ 2. Lepitaja

Lepitajaks käesoleva seaduse tähenduses on:

- 1) füüsiline isik, kellele pooled on teinud ülesandeks käesoleva seaduse § 1 lõikes 2 kirjeldatud tegevuse. Lepitaja võib tegutseda juriidilise isiku kaudu, olles sellega töö – või muus lepingulises suhtes;
- 2) vandeadvokaat käesoleva seaduse §-s 17 nimetatud juhul;
- 3) notari käesoleva seaduse §-s 16 nimetatud juhul;
- 4) seaduses sätestatud juhul riigi või kohaliku omavalitsuse lepitusorgan.

2. peatükk LEPITAJA KOHUSTUSED

§ 3. Sõltumatus ja erapooletus

- (1) Lepitaja peab olema sõltumatu ning lepitusosaliste suhtes erapooletu. Lepitaja ei tohi lepitusmenetlust läbi viia juhul, kui esinevad tsiviilkohtumenetluse seadustiku §-s 23 nimetatud asjaolud.
- (2) Lepitaja ei tohi suunata lepituse käiku viisil, mis loob lepitusosalistes ettekujutust, nagu oleks lepitaja näol tegu poolte suhtes otsustuspädeva isikuga.
- (3) Notarist ja vandeadvokaadist lepitajad lähtuvad lisaks käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatust nende ametitegevust reguleerivatest õigusaktidest tulenevatest erapooletuse ning sõltumatuse nõuetest.

§ 4. Lepitusmenetluse konfidentsiaalsus

- (1) Lepitusläbirääkimised ei ole avalikud.

(2) Lepitajal on vaikimiskohustus lepitusmenetluse asjaolude suhtes, mis on talle teatavaks saanud kas lepitusmenetluse käigus või väljaspool seda. Kohustus laieneb samuti käesoleva seaduse § 2 punktis 1 nimetatud juriidilisele isikule.

(3) Lepitaja annab andmeid lepitusmenetluse asjaolude kohta ainult lepitusosalistele või nende esindajatele.

(4) Tunnistajana ülekuulatavale lepitajale ei või talle lepitusmenetluse käigus teatavaks saanud asjaolude kohta küsimusi esitada ega temalt seletust nõuda.

(5) Kohus võib kohustada lepitajat andma andmeid lepitusmenetluse asjaolude kohta neis kohtu menetluses olevates kriminaal-, tsiviil- või haldusasjades, milles seda õigustab kaalukas avalik huvi, eeskätt kui on tegu lapse huvide kaitsega või ohuga isiku elule ja tervisele.

(6) Kohtu määruse alusel annab lepitaja andmeid lepitusmenetluse asjaolude kohta uurimisorganitele.

(7) Lepitusosaline või tema õigusjärglane või esindaja võib lepitaja vabastada toimingute saladuses hoidmise kohustusest, esitades selle kohta kirjaliku nõusoleku. Kui lepitusosaline on surnud ning tal õigusjärglasi ei ole või kui temaga ühendusse astumine ei ole võimalik, võib lepitaja saladuse hoidmise kohustusest vabastada kohus. Kohus võib lepitaja taotlusel vabastada ta lepitusmenetlusega seotud andmete saladuses hoidmisest ka muudel kaalukatel põhjustel. Avaldus saladuse hoidmise kohustusest vabastamiseks esitatakse lepitaja üldise kohtualluvuse järgi. Kohus lahendab avalduse hagita menetluse korras.

(8) Lepitusmenetluse andmete saladuses hoidmise kohustus laieneb kolmandatele isikutele, kelle valduses on käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud andmeid sisaldavaid dokumente või kellel on neile juurdepääs, kui seadusega ei ole sätestatud teisiti. Nimetatud isikud avaldavad lõikes 1 nimetatud andmeid analoogselt käesoleva paragrahvi lõigetes 3 kuni 7 sätestatule, kui seadusega ei ole sätestatud teisiti.

§ 5. Suhtlemine lepitusosalistega

(1) Lepitaja võib suhelda lepitusmenetluse käigus kõigi lepitusosalistega koos või igaühega eraldi.

(2) Lepitaja võib talle lepitusosalise poolt lepitusmenetluse aluseks olevate asjaolude kohta antud teavet edastada teisele lepitusosalisele. Lepitaja ei või sellist teavet teisele lepitusosalisele avaldada juhul, kui lepitusosaline andis lepitajale selle teabe koos keeluga seda teisele lepitusosalisele edastada.

§ 6. Samas asjas esindamise keeld

Lepitajal on keelatud esindada lepitusosalist lepitusmenetluse aluseks olevaid asjaolusid käsitlevas muus menetluses.

§ 7. Selgituskohustus

Lepitusmenetlust alustades on lepitaja kohustatud selgitama lepitusosalistele lepitusmenetluse olemust- ja õiguslikke tagajärgi ning lepitaja tasustamisega seonduvat.

§ 8. Dokumenteerimiskohustus

(1) Lepitaja on kohustatud lühidalt dokumenteerima lepitusmenetluse kulgemise, sealhulgas fikseerima lepitusmenetluse alguse ja lõpu.

(2) Lepitaja on kohustatud säilitama lepitusmenetluse kohta dokumenteeritud vähemalt viis aastat.

(3) Notarid ja vandeadvokaadid lähtuvad nende ametitegevust reguleerivates õigusaktides ettenähtud regulatsioonist ametitegevusega seotud dokumentide koostamise, säilitamise ja arhiveerimise kohta.

§ 9. Lepitustasu

(1) Lepitusmenetluse läbiviimise ja sellega seotud kulude eest maksavad lepitusosalised lepitajale kokkulepitud tasu. Lepitaja võib nõuda pooltelt lepitustasu ettemaksu.

(2) Lepitusosalised vastutavad kokkulepitud tasu maksmise eest lepitaja või käesoleva seaduse § 2 punktis 1 nimetatud juriidilise isiku ees solidaarselt. Lepitusosalised teineteise kulusid ei hüvita, välja arvatud, kui nad lepivad kokku teisiti.

(3) Juhul, kui lepitusmenetlus viiakse läbi kohtumenetluse raames, reguleerivad hilisemat kulude jaotumist poolte vahel tsiviilkohtumenetluse seadustiku normid.

§ 10. Vastutus

(1) Lepitaja ja käesoleva seaduse § 2 punktis 1 nimetatud juriidiline isik vastutavad käesoleva seaduse 2. ja 3. peatükis sätestatud tingimuste süülisest rikkumisest tekkinud kahju eest solidaarselt.

(2) Lepitaja ja käesoleva seaduse § 2 punktis 1 nimetatud juriidiline isik ei vastuta lepitusosalisele lepitusmenetluse käigus sõlmitud ebasoodsast kokkuleppest tekkinud kahju eest või kokkuleppe sõlmimata jäämisest lepitusosalisele tekkinud kahju eest, välja arvatud juhul, kui sellise kahju on põhjustanud lepitusmenetluse tingimuste rikkumine lepitaja- või käesoleva seaduse § 2 punktis 1 nimetatud juriidilise isiku poolt.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud lepitusosalise kahjuks kõrvalekalduv kokkulepe on tühine.

3. peatükk LEPITUSMENETLUSE KÄIK

§ 11. Lepitusmenetluse algus ja lõpp

(1) Lepitusmenetlus algab, kui lepitusosalised on jõudnud kokkuleppele asja lahendamises lepitaja juures ning lepitaja on alustanud lepitusmenetluse läbiviimist. Lepitusmenetlus loetakse alanuks ka käesoleva paragrahvi lõike 2 esimeses lauses sätestatud juhul.

(2) Juhul kui isikud on asja lahendamiseks lepitajat kasutama suunanud kohus, võib lepitaja ühe poole taotlusel tegutseda käesoleva seaduse § 12 lõigete 3 ja 4 kohaselt, et selgitada välja teise poole valmisolek osaleda lepitusmenetluses. Lepitaja võib sel viisil tegutseda ka siis, kui isikut ei ole tema juurde suunanud kohus.

(3) Lepitusmenetlus loetakse lõppenuks juhul, kui:

1) lepitusosalised jõuavad lepitusmenetluse käigus kokkuleppele;

2) lepitusosaline avaldab tahet lepitusmenetlus katkestada;

3) lepitaja katkestab lepitusmenetluse käesoleva paragrahvi lõigetes 4 või 5 nimetatud juhul.

(4) Lepitaja võib lepitusmenetluse katkestada üksnes mõjuval põhjusel, eelkõige juhul, kui kokkuleppe saavutamine lepitusosaliste vahel on vähe tõenäoline või kui kõiki asjaolusid arvesse võttes ja lepitusosaliste huve kaaludes ei või oodata, et lepitaja jätkaks lepitusmenetlust, või kui juhtum ei sobi olemuslikult lepitusmenetluseks.

(5) Juhul kui lepitajale tasumiseks on isikule antud riigipoolset menetlusabi, võib lepitaja lugeda lepitusmenetluse lõppenuks juhul, kui lepitusmenetluse algusest on möödunud vähemalt kolm kuud.

§ 12. Lepitusmenetluse edutuse tõend

(1) Lepitusosalise soovil väljastab lepitaja dokumendi, mis kinnitab lepitusmenetluse edutust (edaspidi *tõend*).

(2) Tõend väljastatakse juhul, kui lepitusmenetlus loetakse lõppenuks vastavalt käesoleva seaduse § 11 lõike 3 punktidele 2 või 3.

(3) Kohtu poolt lepitaja juurde suunatud isiku taotlusel väljastab lepitaja tõendi ka juhul, kui:

1) lepitaja poole on pöördunud üks pooltest;

2) lepitaja on teinud kõik, et teavitada teist poolt soovist viia läbi lepitusmenetlus, edastades talle teate lepituslääbirääkimiste aja ja koha kohta;

3) teine pool teatab, et ei soovi menetluses osaleda, või jätab mõjuva põhjusega ilmumata lepituslääbirääkimistele või näitab oma käitumisega muul viisil soovimatust osaleda lepitusmenetluses.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 2 nimetatud teade edastatakse teisele poolele lepitaja juurde ilmunud isiku nimetatud või lepitajale teadaoleval aadressil tähitud kirjaga.

§ 13. Kokkuleppe saavutamine

(1) Lepitaja formuleerib lepitusosaliste soovil kirjalikult kokkuleppe, mille lepitusosalised ja lepitaja allkirjastavad.

(2) Lepitusosaliste soovil tõestab lepitusmenetluse läbiviinud notar saavutatud kokkuleppe tõestamisseaduses ettenähtud korra kohaselt.

§ 14. Täitedokument

(1) Käesoleva seaduse § 2 punktides 2 ja 3 nimetatud lepitaja vahendusel toimunud lepitusmenetluse tulemusel sõlmitud kokkuleppe tunnistab täidetavaks maakohus vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku §-le 627¹, tingimusel, et see on sõlmitud varalise nõude kohta. Kokkuleppe mittevaralise nõude kohta tunnistab maakohus täidetavaks üksnes juhul, kui lepitusosalised võivad vaidluse eseme suhtes sõlmida kompromissi. Kokkulepet, mille esemeks on eluruumi üürilepingu kehtivuse ja ülesütlemise ning eluruumi vabastamise vaidlus, kohus ei kinnita.

(2) Maakohus võib käesoleva seaduse § 2 punktis 1 nimetatud isiku vahendusel sõlmitud kokkuleppe täidetavaks tunnistada vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku §-le 627².

(3) Käesoleva seaduse § 2 punktides 2 ja 3 nimetatud lepitaja vahendusel toimunud lepitusmenetluse tulemusel sõlmitud varalise nõude kohta sõlmitud kokkuleppe tõestab notar lepitusosaliste taotlusel tõestamisseaduses sätestatud korras koos võlgniku kohustusega alluda kohesele sundtäitmisele. Notar kontrollib lisaks, kas kokkulepe on sõlmitud lepitusmenetluse tulemusena.

(4) Käesoleva seaduse § 2 punktides 2 ja 3 nimetatud lepitaja vahendusel toimunud lepitusmenetluse tulemusel sõlmitud kokkuleppe mittevaralise nõude kohta koos võlgniku kohustusega alluda kohesele sundtäitmisele tõestab notar üksnes juhul, kui lepitusosalised võivad vaidluse eseme suhtes sõlmida kompromissi. Notar kontrollib lisaks, kas kokkulepe on sõlmitud lepitusmenetluse tulemusena.

(5) Käesoleva seaduse § 2 punktides 2 ja 3 nimetatud lepitaja vahendusel toimunud lepitusmenetluse tulemusel sõlmitud kokkulepet, mille esemeks on eluruumi üürilepingu kehtivuse ja ülesütlemise ning eluruumi vabastamise vaidlus, notar täidetavaks ei tunnista. Notar kontrollib lisaks, kas kokkulepe on sõlmitud lepitusmenetluse tulemusena.

(6) Juhul, kui kokkulepe on sõlmitud ajal, kui samas asjas on pooleli kohtumenetlus, võivad lepitusosalised lasta kokkuleppe kinnitada kompromissina vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku §-le 430 asja arutanud kohtus.

§ 15. Aegumine

(1) Käesolevas seaduses sätestatud lepitusmenetlus on käsitletav tsiviilseadustiku üldosa seaduse § 160 lõike 2 punktis 4 nimetatud kohtueelse menetlusena.

(2) Käesolevas seaduses sätestatud lepitusmenetlus on käsitletav läbirääkimistena tsiviilseadustiku üldosa seaduse § 167 tähenduses.

4. peatükk NOTAR JA VANDEADVOKAAT LEPITAJANA

§ 16. Notar lepitajana

(1) Notari avalduse alusel registreerib Notarite Koda notari lepitajana. Andmed lepitajana tegutseda soovivate notarite kohta edastatakse ka justiitsministrile.

(2) Notarite Koda ja Justiitsministeerium avaldavad andmed notaritest lepitajate kohta oma veebilehel.

(3) Notari poolt lepitustegevuse läbiviimise suhtes, sealhulgas selle tegevusega kaasnevale varalisele vastutusele kohaldatakse lisaks käesolevale seadusele vastavalt notari ametitegevust reguleerivate õigusaktide sätteid.

(4) Notar võib lepituse läbiviimisest keelduda. Juhul, kui notar on asunud lepitust läbi viima, võib ta selle läbiviimise katkestada üksnes seaduses sätestatud juhul, seal hulgas käesoleva seaduse § 11 lõike 3 punktis 3 nimetatud juhul.

§ 17. Vandeadvokaat lepitajana

(1) Vandeadvokaat saab tegutseda lepitajana käesoleva seaduse mõistes, kui ta on esitanud Eesti Advokatuuri juhatusele vastavasisulise avalduse. Andmed lepitusteenust osutada soovivate vandeadvokaatide kohta edastatakse ka justiitsministrile.

(2) Eesti Advokatuur ja Justiitsministeerium avaldavad andmed vandeadvokaatidest lepitajate kohta oma veebilehel.

(3) Vandeadvokaadi lepitajana tegutsemise suhtes, sealhulgas selle tegevusega kaasnevale varalise vastutuse suhtes, kohaldatakse lisaks käesolevale seadusele advokaadi ametitegevust reguleerivate õigusaktide vastavaid sätteid.

§ 18. Järelevalve

(1) Notari lepitajana tegutsemise üle teostab järelevalvet justiitsminister vastavalt notariaadiseaduses ja notari distsiplinaarvastutuse seaduses sätestatud notari ametitegevuse järelevalve regulatsioonile.

(2) Vandeadvokaadi lepitajana tegutsemise üle teostavad järelevalvet Eesti Advokatuur ja justiitsminister vastavalt advokatuuriseaduses sätestatud advokaadi kutsetegevuse järelevalve regulatsioonile.

5. peatükk MENETLUS LEPITUSORGANIS

§ 19. Lepitusorgan

(1) Lepitusorgan käesoleva seaduse tähenduses on õigusaktis sätestatud riigi või kohaliku omavalitsuse juures asuv üksus, mis tegutseb lepitajana käesoleva seaduse § 1 lõikes 3 nimetatud valdkonnas.

(2) Käesolevas peatükis sätestatud menetluskorda kohaldatakse lepitusorganis toimuvale menetlusele juhul, kui see on sätestatud lepitusorgani tegevust reguleerivas õigusaktis.

Menetluskorda kohaldatakse lepitusorgani tegevust reguleerivas õigusaktis sätestatud erisustega.

(3) Lepitusmenetlust läbiviiva isiku suhtes kohaldatakse käesoleva seaduse § 3.

(4) Lepitusmenetluse konfidentsiaalsusele kohaldatakse käesoleva seaduse § 4.

§ 20. Pöördumine lepitusorgani poole

(1) Lepitusorganisse pöörduv isik (edaspidi *avaldaja*) esitab lepitusorganile kirjaliku avalduse, kus on märgitud:

1) avaldaja nimi, elukoht ja muud kontaktandmed;

2) teise poole nimi ja elu-, asu- või tegevuskoht;

3) vaidluse aluseks olevad asjaolud;

4) avaldaja poolt taotletu ning asjaolud, millega ta oma taotlust põhjendab.

(2) Avaldusele võib lisada dokumentaalseid tõendeid, sealhulgas teise poolega peetud seniste läbirääkimiste käiku kajastavaid dokumente, nagu teise poole vastus avaldaja taotlusele.

(3) Avaldaja võib avalduses välja pakkuda omapoolse lepitusettepaneku.

(4) Kui avaldajal on esindaja, lisatakse avaldusele esindaja volikiri.

§ 21. Avalduse menetluse võtmisest keeldumine

(1) Lepitusorgan ei võta avaldust menetlusse, kui:

1) vaidluse lahendamine ei kuulu tema pädevusse või

2) samas vaidluses on jõustunud kohtuotsus.

(2) Avalduse menetluse võtmisest keeldumisest ja selle põhjusest teavitatakse viivitamata avaldajat.

(3) Kui avaldus ei sisalda kõiki vajaminevaid andmeid, annab lepitusorgan tähtaja nende esitamiseks. Kui avaldaja neid määratud tähtaja jooksul ei esita, võib lepitusorgan keelduda asja menetlemast, teavitades sellest avaldajat.

§ 22. Lepitusmenetluse alustamine

(1) Pärast avalduse menetluse võtmist edastab lepitusorgan avalduse ära kirja viivitamatult avalduses märgitud teisele poolele ning annab mõistliku tähtaja kirjaliku vastuse esitamiseks, kus võetakse seisukoht avalduses sisalduvate väidete ja võimaliku lepitusettepaneku kohta.

(2) Seaduses sätestatud juhtudel ja korras võib lepitusorgan poolt kohustada menetluses osalema.

(3) Lepitusorgan selgitab teisele poolele asjaolusid, mis on seotud menetluse lepitusliku iseloomu, selle tulemuste õigusliku siduvuse ning menetluses osalemise kohustuslikkusega.

(4) Vastuses võib teine pool teha ettepanekuid vaidluse lahendamiseks kokkuleppe sõlmimise teel.

(5) Lepitusorgan edastab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud vastuse ära kirja avaldajale. Avaldaja teatab määratud tähtaja jooksul lepitusorganile, kas ta nõustub teise poole pakutud lahendusettepanekuga.

(6) Kui avaldaja või teine pool nõustuvad vastavalt käesoleva seaduse § 20 lõikes 3 või käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud lahendusettepanekuga, vormistab lepitusorgan kirjalikult pooltevahelise kokkuleppe vastavalt käesoleva seaduse §-le 26.

§ 23. Lepituskohtumine

(1) Juhul, kui avaldaja ja teine pool ei ole kokkulepet saavutanud vastavalt käesoleva seaduse § 22 lõikele 6, korraldab lepitusorgan poolte lepitamiseks kohtumise, kus osalevad avaldaja ja teine pool või nende esindajad. Esindaja võib poole asemel kohtumisel osaleda üksnes siis, kui tal on volitus lepituskokkuleppe sõlmimiseks.

(2) Lepitusorgan määrab kohtumise toimumise aja ja koha ning saadab avaldajale ja teisele poolele kutsed. Juhul, kui poole kohaleilmumine on kohustuslik, tuleb seda ja kohtumisele ilmumata jätmise tagajärgi poolele kutses selgitada. Kohtumine korraldatakse avalduse esitamisest alates ühe kuu jooksul. Põhjendatud juhtudel võib seda aega pikendada.

(3) Poole põhjendatud taotlusel või muul olulisel põhjusel võib käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tähtaeg olla pikem.

(4) Lepitusmenetluse käigus toimuv kohtumine on kinnine.

(5) Kohtumist juhatab lepitusorgani määratud isik, kes kuulab ära poolte väited ning tutvub esitatud dokumentide ja muude tõenditega.

§ 24. Erialaasjatundjad ja tunnistajad

(1) Poole soovil ning tingimusel, et lepitusorgan peab seda otstarbekaks, võidakse tellida erialaasjatundjalt vaidluse asjaolude selgitamiseks ekspertiis. Lepitusorgan võib selles osas ära kuulata teise poole arvamuse.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud korras võidakse kutsuda lepituskohtumisele ja ära kuulata tunnistajad ning erialaasjatundjad.

(3) Tunnistaja- ja ekspertiisikulud tasuvad pooled ette. Juhul, kui kokku ei lepita teisiti, tasub kulud pool, kelle taotlusel tunnistaja või erialaasjatundja menetlusse kaasati.

§ 25. Vaidluse lahendamise ja lepituskokkuleppe sõlmimise ettepanek

(1) Juhul, kui pooled ei suuda jõuda lepituskohtumisel kokkuleppele, võib lepitusorgan esitada pooltele lepitusettepaneku, kui see on tema hinnangul konkreetse vaidluse asjaolusid arvestades mõistlik. Lepitusorgan selgitab pooltele lepitusettepaneku sisu.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ettepaneku võib pooltele esitada ka pärast lepituskohtumist. Sellisel juhul teatab lepitusorgan lepituskohtumisel tähtaja, mille jooksul lepitusettepanek pooltele edastatakse.

(3) Juhul, kui see on vaidluse ja lepitusmenetluse asjaolusid arvestades mõistlik ja õiglane, võib lepitusorgan lepitusettepanekus teha pooltele ettepaneku hüvitada mõistlikud ekspertiisi-, tõlgi- ja tunnistaja kulud, mille on teinud või peab tegema teine pool.

(4) Lepitusorgan selgitab pooltele käesoleva seaduse §-s 26 sätestatud lepituskokkuleppe kinnitamise õiguslikku tähendust.

(5) Pooled võivad lepitusorgani ettepaneku saamisest alates kümne tööpäeva jooksul või lepitusorgani määratud muu pikema tähtaja jooksul esitada ettepaneku kohta oma seisukoha, mis väljendab nõustumist või mittenõustumist. Seisukoha esitamata jätmist käsitatakse ettepanekuga mittenõustumisena.

(6) Kui pooled ei ole väljendanud oma nõustumist lepitusettepanekuga käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud tähtaja jooksul, sedastab lepitusorgan, et kokkulepet ei saavutatud, ning teeb selle pooltele teatavaks.

§ 26. Kokkuleppe kinnitamine

Kui pooled nõustuvad lepitusettepanekuga, kinnitab lepitusorgan kokkuleppe ja teeb selle pooltele kirjalikult teatavaks, edastades neile kokkuleppe ärakirjad.

§ 27. Lepitusmenetluse lõppemine

(1) Lepitusorgan loeb lepitusmenetluse lõppenuks:

1) kui pool avaldab lepitusorganile soovi menetlus katkestada;

2) kui poole käitumisest ilmneb tema soovimatus menetluses osaleda, eelkõige, kui ta ei esita lepitusorganile kirjaliku vastust määratud tähtaja jooksul, jätab mõjuva põhjuseta tegemata menetlustoimingud või takistab lepitusmenetluse korraldamist muul viisil;

3) käesoleva seaduse § 25 lõikes 6 nimetatud juhul;

4) käesoleva seaduse §-s 26 nimetatud juhul.

(2) Lepitusorgan teavitab pooli käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud juhtudel lepitusmenetluse lõppemisest.

(3) Kui isikut on seaduses sätestatud juhtudel ja korras kohustatud lepitusmenetluses ja ka lepituskohtumisel osalema, siis ei või käesoleva paragrahvi lõike 1 punktide 1 ja 2 alusel lepitusmenetlust lõpetada enne, kui lepitusorgan on käesoleva seaduse § 25 lõike 1 kohaselt esitanud lepitusettepaneku.

§ 28. Kokkuleppe täitmine

(1) Lepitusorgani kinnitatud kokkulepe on pooltele täitmiseks kohustuslik. Kokkulepe täidetakse kokkuleppe ära kirja edastamise päevale järgnevast päevast alates 30 päeva jooksul, kui kokkuleppes ei ole määratud teist tähtaega.

(2) Kui kokkulepet ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtaja jooksul täidetud, võib pool esitada lepitusorgani kinnitatud kokkuleppe kohtutäiturile täitmiseks täitemenetluse seadustikus sätestatud korras.

§ 29. Kohtusse pöördumine

(1) Kui lepitusmenetlus on katkestatud või kui lepitusorgan on sedastanud, et kokkuleppele ei ole jõutud, on poolel õigus pöörduda oma õiguste kaitseks kohtusse.

(2) Pool võib lepitusorgani kinnitatud kokkuleppe kohtus vaidlustada juhul, kui lepitusorgan on oluliselt rikkunud lepitusmenetluse normi ja see rikkumine mõjutab või võis mõjutada kokkuleppe sisu.

(3) Avalduse lepitusorgani poolt lepitusmenetluse normi olulise rikkumise tuvastamiseks võib esitada lepitusorgani asukohajärgsele maakohtule 30 päeva jooksul kokkuleppe kinnitamise teatavakstegemisest alates. Avaldus vaadatakse läbi hagita menetluses.

(4) Kui kohus tuvastab lepitusorgani poolt lepitusmenetluse normi olulise rikkumise, mis mõjutab või võis mõjutada kokkuleppe sisu, loetakse lepitusorgani kinnitatud kokkuleppe tühiseks ning poolel on õigus kohtumääruse jõustumisest alates pöörduda oma õiguste kaitseks kohtusse.

6. peatükk

RAKENDUSSÄTTED

§ 30. Advokatuuriseaduse (RT I 2001, 36, 201; 2009, 1, 1) § 41 lõike 1 punktis 6 asendatakse sõna „lepitajana“ sõnadega „lepitusseaduses sätestatud korras lepitajana“.

§ 31. Autoriõiguse seaduses (RT I 1992, 49, 615; 1999, 36, 469; 2004, 77, 527; 2008, 59, 330) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 87 lõike 1 punktis 4¹ asendatakse sõnad „lahendab käesoleva seaduse“ sõnadega „lahendab lepitamise teel lepitusseaduses sätestatud korras käesoleva seaduse“;

2) paragrahvi 87 lõikele 1¹ lisatakse uued esimene ja teine lause, kusjuures senine esimene lause loetakse kolmandaks lauseks, järgmises sõnastuses:

“Autoriõiguse komisjon on lepitusorgan lepitusseaduse § 19 tähenduses. Menetlusele komisjonis kohalduvad lepitusseaduse sätted käesolevas seaduses sätestatud erisustega.“;

3) paragrahvi 87 lõige 1² tunnistatakse kehtetuks;

4) paragrahvi 87¹ lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kui kollektiivse esindamise organisatsioon ja kasutaja ei ole saavutanud kokkulepet, on ühel või mõlemal poolel õigus pöörduda vaidluse lahendamiseks lepitaja poole. Lepitajaks võib olla autoriõiguse komisjon või poolte valitud üks või mitu isikut, kes vastavad lepitusseaduse § 3 toodud tingimustele. Menetlusele kohalduvad lepitusseaduse sätted käesolevas seaduses sätestatud erisustega.“;

§ 32. Rahvusvahelise eraõiguse seaduses (RT I 2002, 35, 217; 2004, 37, 255) tehakse järgmised muudatused:

1) seadust täiendatakse uue paragrahviga 48 järgmises sõnastuses:

„§ 48. Kohaldamisala

(1) Käesolevas peatükis sätestatud kohaldatakse üksnes niivõrd kuivõrd 11. juuli 2007. a Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruses nr (EÜ) nr 864/2007 lepinguväliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta ei ole sätestatud teisiti.

(2) Kannatanu võib kasutada käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruse artikliga 7 talle antud õigust valida selle riigi õiguse kohaldamise, kus kahju tekkimise aluseks olev tegu tehti või sündmus toimus, üksnes esimeses kohtuastmes kuni esimese kohtuistungil lõpuni või kuni kirjaliku eelmenetluse lõpuni.“;

2) senine paragrahv 48 loetakse paragrahviks 48¹.

§ 33. Riigilõivuseaduse (RT I 2006, 58, 439; 2008, 59, 330) § 56 täiendatakse lõikega 22 järgmises sõnastuses:

„(22) Avalduse esitamisel kokkuleppe täidetavaks tunnistamiseks tsiviilkohtumenetluse seadustiku 62¹ peatükis sätestatud korras või lepitusseaduse §-s 26 sätestatud lepitaja vahendusel sõlmitud kokkuleppe kehtetuks tunnistamiseks tasutakse riigilõivu 1000 krooni.“

§ 34. Tsiviilkohtumenetluse seadustikus (RT I 2005, 26, 197; 49, 395; 2008, 59, 330) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 4 lõiget 4 täiendatakse kolmanda lausega järgmises sõnastuses:

„Kui kohtu hinnangul on see kohtuasja asjaolusid ning senist menetluskäiku arvestades asja lahendamise huvides vajalik, võib ta kohustada pooli osalema lepitusseaduses sätestatud lepitusmenetluses.“;

2) seadust täiendatakse §-ga 121¹ järgmises sõnastuses:

„§ 121¹. Lepitusmenetluse tulemusena sõlmitud kokkuleppe täidetavaks tunnistamise asjad

Lepitusseaduse § 14 lõikes 1 nimetatud lepitusmenetluse tulemusena sõlmitud kokkuleppe tunnistab täidetavaks kohus, kelle tööpiirkonnas lepitusmenetlus läbi viidi.“;

3) paragrahvi 144 täiendatakse punktiga 8 järgmises sõnastuses:

„8) lepitusmenetluses osalemise kulud juhul, kui kohus on kohustanud pooli osalema selles vastavalt käesoleva seaduse § 4 lõikele 4 või kui on tegu kohustusliku kohtueelse lepitusmenetlusega vastavalt lepitusseaduse § 1 lõikele 4.“;

3) paragrahvi 180 lõiget 1 täiendatakse punktiga 7 järgmises sõnastuses:

„7) vabastatakse Eesti Vabariigi arvel osaliselt või täielikult lepitusmenetluse kuludest käesoleva seadustiku § 4 lõikes 4 sätestatud juhul.“;

4) seadust täiendatakse peatükiga 62¹ järgmises sõnastuses:

„62¹. peatükk
LEPITAJA VAHENDUSEL SÕLMITUD KOKKULEPPE TÄIDETAVAKS
TUNNISTAMINE

§ 627¹. Lepitusseaduse § 2 punktides 2 ja 3 nimetatud lepitaja vahendusel sõlmitud kokkuleppe täidetavaks tunnistamise avalduse esitamine

(1) Avalduse lepitusseaduse § 14 lõikes 1 nimetatud lepitusmenetluse tulemusena sõlmitud kokkuleppe täidetavaks tunnistamiseks esitavad kas kõik lepingupooled või üks lepingupool, lisades avaldusele teiste lepingupoolte kirjalikud nõusolekud.

(2) Kohus tunnistab kokkuleppe täidetavaks, tehes selle kohta määruse.

(3) Kohus ei tunnista kokkulepet täidetavaks juhul, kui:

1) kokkulepe väljub lepitusseaduse § 14 lõikes 1 kehtestatud piiridest;

2) kokkulepe on vastuolus heade kommetega või seadusega või rikub olulist avalikku huvi;

3) kokkulepet ei ole võimalik täita.

(4) Lepingupool võib esitada määruskaebuse määruse peale, millega kohus jättis lepitusmenetluse tulemusena saavutatud kokkuleppe kas täielikult või osaliselt täidetavaks tunnistamata. Määruskaebuse esitamise tähtaeg on 30 päeva alates määruse kättetoimetamisest.

§ 627². Muu isiku vahendusel sõlmitud kokkuleppe täidetavaks tunnistamise avalduse esitamine

(1) Kohus võib käesoleva seaduse §-s 627¹ sätestatud eeldustel ja korras täidetavaks tunnistada lepitusseaduse § 2 punktis 1 nimetatud teovõimelise füüsilise isiku, kelle isik ja iseloomuomadused tagavad tema erapooletuse ning sõltumatuse, vahendusel sõlmitud kirjaliku kokkuleppe.

(2) Kohus korraldab asja lahendamiseks kohtuistungi ning kuulab ära lepitusmenetluse pooled ja lepitaja.

(3) Kohus kontrollib, kas lepitusmenetlus viidi läbi erapooletult ja ausalt, lähtudes lepitusseaduses sätestatud põhimõtetest.

(4) Lepingupool võib esitada määruskaebuse määruse peale, millega kohus jättis lepitusmenetluse tulemusena saavutatud kokkuleppe kas täielikult või osaliselt täidetavaks tunnistamata. Määruskaebuse esitamise tähtaeg on 30 päeva alates määruse kättetoimetamisest.“.

§ 35. Täitemenetluse seadustiku (RT I 2005, 27, 198; 2008, 59, 330) § 2 lõiget 1 täiendatakse punktidega 23 ja 24 järgmises sõnastuses:

„23) lepitusmenetluse käigus sõlmitud ning tsiviilkohtumenetluse seadustiku 62¹. peatükis sätestatud korras kinnitatud ja täidetavaks tunnistatud kokkulepe;
24) lepitusseaduse §-s 26 sätestatud korras lepitusorgani kinnitatud kokkulepe.“.

§ 36. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2010. a 01. jaanuaril.

Tallinnas, „...“2009

Riigikogu esimees

Ene Ergma

Algatanud Vabariigi Valitsus

6. mai 2009 nr 2-6/09-02497

Vabariigi Valitsuse nimel

(allkirjastatud digitaalselt)

Heiki Loot

Riigisekretär